

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_143793

ΘΕΜΑ 137^ο**ΟΜΑΔΑ Α**

1α. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η αριστοτελική λογική ασχολείται με όλων των ειδών τις προτάσεις και όχι μόνο με αυτές που δηλώνουν γνώμες ή πεποιθήσεις, τις αποφαντικές ή δηλωτικές.
2. Σύμφωνα με τον Καντ είναι σωστότερο να λέμε ότι μαθαίνουμε «να φιλοσοφούμε» και όχι να μαθαίνουμε ένα έτοιμο «σώμα» φιλοσοφικών αντιλήψεων και θεωριών.
3. Η φιλοσοφία γυρνά και ξαναγυρνά σε ερωτήματα που έχουν απαντηθεί ικανοποιητικά στο παρελθόν.
4. Οι σύγχρονες ρατσιστικές και εθνικιστικές αντιλήψεις συνιστούν χαρακτηριστικές εκφάνσεις της φασιστικής ιδεολογίας.
5. Οι παραγωγικοί συλλογισμοί αποτελούν μια συγκεκριμένη μορφή επιχειρημάτων τα οποία ακριβώς λόγω της μορφής τους είναι πάντοτε έγκυρα.

(μονάδες 10)**ΘΕΜΑ Α1****1α**

1-Λ, 2-Σ, 3-Λ, 4-Σ, 5-Λ

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: αταραξία ψυχής, ωφελμισμός, αισθητική κατηγορία του «υψηλού» ή του «υπέροχου».

(μονάδες 15)**1β**

Αταραξία ψυχής: Η ψυχική γαλήνη που θα μπορούσε να νιώσει κανείς, εφόσον δεχτεί ότι η γνώση την οποία αναζητούν οι επιστημονικές και φιλοσοφικές θεωρίες είναι ανέφικτη, στην οποία απέβλεπε ο σκεπτικισμός.

Ωφελιμισμός: Η θεωρία των φιλοσόφων, οι οποίοι μας καλούν να προσέξουμε τις συνέπειες των πράξεων μας - και επομένως και των κανόνων που τις διέπουν – και μιλούν συχνά για το ποσό της ωφέλειας που προκύπτει από τη συμπεριφορά μας.
Αισθητική κατηγορία υψηλού και υπέροχου: Αυτό που μας συγκινεί με το να μας εντυπωσιάζει, ακόμη και με το να μας τρομάζει.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Ο σκεπτικισμός του Ντεκάρτ χαρακτηρίζεται με τα επίθετα «ακράϊος» και «μεθοδολογικός». Να αιτιολογήσετε τους χαρακτηρισμούς.

(μονάδες 12)

2β. Ως προς τι διαφέρουν οι αντιλήψεις περί κοινωνικού συμβολαίου που διατυπώθηκαν από τον Χομπς και τον Ρουσό;

(μονάδες 13)

2α

α) Ο Ντεκάρτ διατύπωσε κάποιες υπερβολικές σκεπτικιστικές υποθέσεις προκειμένου να εξετάσει αν υπάρχουν βέβαιες πεποιθήσεις που θα μείνουν απρόσβλητες ακόμη και από αυτές. Παρατηρώντας ότι, όταν ονειρευόμαστε, δεν καταλαβαίνουμε πολλές φορές ότι ονειρευόμαστε και το συνειδητοποιούμε μόνο αργότερα, αφού έχουμε ξυπνήσει, υποστήριξε ότι δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε με βεβαιότητα την κατάσταση του ονείρου από εκείνη της εμπειρίας μας, όταν είμαστε ξύπνιοι. Αναρωτήθηκε ακόμη αν μπορούμε να δεχτούμε με ασφάλεια λογικές μαθηματικές αλήθειες, όπως για παράδειγμα ότι ένα τετράγωνο έχει τέσσερις πλευρές. Για αυτές του τις διατυπώσεις χαρακτηρίστηκε «ακράϊος» και «μεθοδολογικός».

β) Κατά τον Χομπς, ο μόνος τρόπος να προστατευτούμε από την ανεξέλεγκτη επιδίωξη της ικανοποίησης εγωιστικών συμφερόντων σε βάρος άλλων – επιδίωξη που χαρακτηρίζει όλους τους ανθρώπους – είναι εκχωρήσουμε την εξουσία της διακυβέρνησης σε μια κεντρική αρχή η οποία θα επιβάλλει την τάξη και θα ρυθμίζει τις σχέσεις μας έτσι ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις και να ικανοποιούνται οι βασικές μας ανάγκες.

Ο Ζαν Ζακ Ρουσό, οδηγήθηκε στο συμπέρασμα πως σε τελευταία ανάλυση κυρίαρχη είναι η γενική βούληση, που εκφράζεται μέσα από τη συμφωνία για τη μορφή διακυβέρνησης. Ανεξάρτητα από το αν η επιβολή αυτής της βούλησης διασφαλίζει πάντοτε όλα τα δικαιώματα των πολιτών, όπως τα αντιλαμβανόμαστε σήμερα, η αναφορά στη συναίνεση της πλειονότητας των πολιτών καταδεικνύει την προοδευτική επικράτηση και δικαιολόγηση δημοκρατικών αντιλήψεων.